

مقایسه نگرش زبان آموزان در استفاده از روش‌های آموزشی مبتنی بر چندرسانه‌ای، فراشناختی و

اجتماعی- فرهنگی در یادگیری واژگان زبان دوم

مجتبی واحدیان^۱، حسنعلی ویسکرمی*^۲، فضل‌اله میردریکوند^۳

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۲/۰۲

پذیرش نهایی: ۱۴۰۳/۰۶/۱۳

چکیده

یادگیری واژگان نقش مهمی در فراگیری هر زبانی دارد، چه زبان اول، چه زبان دوم یا خارجی، در واقع کلمات بلوک‌های ساختمانی اساسی هستند که یادگیری زبان دوم بر اساس آنها ساخته می‌شود این به عنوان یک جزء حیاتی از توانایی‌های زبان عمل می‌کند. هدف پژوهش حاضر مقایسه اثر تکنیک‌های مبتنی بر نظریه‌های چندرسانه‌ای، اجتماعی- فرهنگی و فراشناختی بر نگرش افراد در یادگیری واژگان زبان انگلیسی است. روش تحقیق شبه‌آزمایشی یا طرح پیش‌آزمون و پس‌آزمون با یک گروه بود. جامعه‌ی آماری همه‌ی زبان‌آموزان مؤسسه‌های آموزشی زبان انگلیسی شهر قم بودند که در سال تحصیلی ۱۴۰۰ مشغول بودند. نمونه آماری به صورت تصادفی ۱۶ نفر برای گروه آزمایش انتخاب شدند. برای گردآوری داده‌ها از روش پرسشنامه و مصاحبه استفاده شد. در گروه آزمایش، از تکنیک‌های مختلف بر اساس نظریه‌های چندرسانه‌ای، اجتماعی- فرهنگی و فراشناختی، طی ۸ جلسه، ۴۵ دقیقه‌ای مورد استفاده قرار گرفت. روش تحلیل آماری ناپارامتریک با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۲ برای داده‌ها انجام شد. یافته‌ها نشان داد که نگرش افراد نسبت به تکنیک‌ها با مقدار $F_{(2,17)} = 17/46$ در یادآوری و بازشناسی واژگان متفاوت هستند و از بین آنها تکنیک مرتبط با نظریه چندرسانه‌ای در آموزش واژگان یعنی روش تصویر و ویدئو تفاوت معنی‌دار با روش‌های دیگر نشان داد، در نتیجه می‌توان گفت، استفاده از تکنیک‌های آموزشی مبتنی بر نظریه‌های مختلف با توجه به گرایش‌ها و استعدادها، افراد، اثر متفاوت داشته باشند، برخی از آنها نسبت به دیگر تکنیک‌ها مؤثرتر باشند، یادگیری واژگان زبان انگلیسی را تسهیل کنند و منجر به نگرش متفاوت شوند.

واژگان کلیدی: اجتماعی- فرهنگی، چندرسانه‌ای، فراشناختی، نگرش

(این مقاله برگرفته از رساله دکتری است)

۱. عضو هیئت علمی، گروه علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران. m_vahedian@pnu.ac.ir

۲. دانشیار گروه روانشناسی تربیتی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه لرستان، خرم‌آباد، ایران.

* نویسنده مسئول: veiskarami.h@lu.ac.ir

۳. دانشیار گروه روانشناسی تربیتی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه لرستان، خرم‌آباد، ایران. mirderikvand.f@lu.ac.ir

مقدمه

علاقه‌ی روزافزون به درک چگونگی یادگیری زبان، زبان‌شناسان و روان‌شناسانی مانند چامسکی، اسکینر، کراشن، ویگوتسکی و دیگران^۱ را به مطالعه و توسعه‌ی نظریه‌هایی سوق داد، این نظریه‌ها به نوبه‌ی خود پایه و اساس رویکردهای آموزش زبان شده‌اند که سعی در ارائه‌ی چارچوبی برای آموزش زبان‌هایی مانند انگلیسی در هر دو زمینه‌ی زبان خارجی و دوم دارند، به زودی زمینه‌ی یادگیری زبان مورد توجه زیادی قرار گرفت، زبان‌شناسان با تأکید بر درک زبان، الگوهای جدیدی را برای تدریس خود پیشنهاد کردند (ماتامرز گنزالسف روخاس، رمرو ورا-کوئینونز و سوتو^۲ ۲۰۱۷). در ابتدا سه رویکرد آموزشی معرفی شد که بر درک زبان تأکید داشتند، رویکرد اول توسط «اشر»^۳ (۱۹۸۱) مطرح شد پاسخ فیزیکی کامل^۴ (TPR) در این رویکرد «اشر» برای آموزش زبان استدلال می‌کند که آموزش و یادگیری زبان دوم باید منعکس کننده‌ی فرآیندهای طبیعی یادگیری زبان اول باشد در این حالت ابتدا گوش دادن توسعه می‌یابد بعد درک شنیداری به صورت اکتسابی در قالب دستورات انجام می‌شود، هنگامی که پایه‌ای در درک شنیداری ایجاد شد، گفتار به طور طبیعی و بدون زحمت اتفاق می‌افتد (ویدودو^۵ ۲۰۰۵، زی^۶ ۲۰۲۱). و رویکرد دوم به عنوان رویکرد طبیعی^۷ (NA) توسط کراشن و ترل^۸ (۱۹۸۳) مطرح شده بود، در مورد دوم استدلال کردند که اکتساب زبان، نیازی به استفاده‌ی گسترده از قواعد دستوری آگاهانه ندارد، و نیازی به تمرین خسته کننده ندارد. مستلزم تعامل معنی‌دار در زبان مقصد-ارتباط طبیعی-است که در آن سخنرانان نه به شکل گفته‌های خود، بلکه به پیام‌هایی که منتقل می‌کنند توجه دارند (اسلیت^۹ ۲۰۲۳). هم روش اشرف و هم روش کراشن و ترل تأکید بر ایجاد تجربیات یادگیری زبان خارجی مشابه یادگیری زبان اول در کودکان دارند. از دو منبع اکتساب و یادگیری که اکتساب فرآیند ناخودآگاهی است، طی آن مهارت زبان به روشی طبیعی رشد می‌کند و یادگیری به فرآیندی آگاهانه اشاره دارد که طی آن قوانین زبان از طریق مطالعه و تحلیل فکری

1. Chomsky, Skinner, Krashen, Vygotsky, and others
2. Matamoros-González, Rojas, Romero, Vera-Quiñonez & Soto
3. Asher
4. Total Physical Respon
5. Widodo
6. Xie
7. Natural Approach
8. Krashen & Terrell
9. Esllit

جذب می‌شود (الیف توپراک^۱ ۲۰۱۹). رویکرد سوم که در آن روزها پدیدار شد، رویکرد ارتباطی بود که به عنوان آموزش زبان ارتباطی^۲ (CLT) نیز شناخته می‌شود. آموزش زبان ارتباطی (CLT) رویکردی از آموزش زبان است که در درجه‌ی اول بر فراگیری زبان برای برقراری ارتباط با دیگران تمرکز دارد، این رویکرد از توانمندی دستوری، توانمندی زبانی-اجتماعی و راهبردهای ارتباطی یا به عنوان شایستگی استراتژیک تشکیل شده است. (نگاو و تی-فونگ تائو^۳ ۲۰۲۳). این سه رویکرد در حوزه زبان‌شناسی هستند که در رابطه با یادگیری زبان دوم مطرح شده‌اند اما در حوزه روانشناسی نظریه‌هایی وجود دارند که، در یادگیری بخصوص زبان دوم کاربرد دارند. نظریه اجتماعی-فرهنگی که توسط ویگوتسکی بیان شد، در توسعه رویکرد CLT از طریق مفهوم منطقه تقریبی رشد^۴ (ZPD) (هررا و موری^۵ ۲۰۱۶) مؤثر بود. ویگوتسکی^۶ (۱۹۷۸) توضیح داد که زبان‌آموزان به طور فعال در تعاملات اجتماعی با اعضای با تجربه‌تر از طریق نوعی تعامل تنظیم شده به نام منطقه تقریبی رشد شرکت می‌کنند، که در آن انتقال از سایر راهها (فعالیت بین‌ذهنی) به خود تنظیمی (فعالیت درون‌ذهنی) اتفاق می‌افتد. در زمینه‌ی تحقیقات یادگیری زبان دوم، نظریه‌های اجتماعی-فرهنگی به‌طور گسترده مورد اشاره قرار گرفته‌اند (اهتا^۷ ۲۰۰۰، گوتیارز و راف^۸ ۲۰۰۳، ازفیدان، ماچتمس و دمیر^۹ ۲۰۱۴). نظریه‌ی اجتماعی-فرهنگی یادگیری زبان را یک عمل اجتماعی می‌داند، از آن‌جا که یادگیرندگان، بازخورد دریافت می‌کنند از خطاهای خود، آگاه می‌شوند، بنابراین بازخورد بسیار ضروری است (ساتو و لیستر^{۱۰} ۲۰۱۲). تعامل همسالان با فراهم کردن زمینه‌ای برای تولید و تمرین و استفاده معنادار از زبان مقصد، تعامل با معلم را تکمیل می‌کند (فیلپ، والتر و باستورکمن^{۱۱} ۲۰۱۰). همکاری ارتباطی با بزرگسالان یا همسالانی که مهارت بیشتری دارند، به توسعه‌ی خودتنظیمی، یعنی ظرفیت حل مسئله مستقل و فعالیت خودراهبری کمک می‌کند (چرنوا، مصطفینا^{۱۲} ۲۰۱۶). لانتلف، تورن و (۲۰۱۵) نقش SCT را در یادگیری زبان مورد توجه قرار دادند، استفاده از رویکرد اجتماعی-فرهنگی منجر شد تا آموزش

1. Elif toprak
2. Communicative Language Teachin
3. Nggawu & Thi-Phuong, Thao
4. Zone of Proximal Development
5. Herrera & Murry,
6. Vygotsky
7. Ohta
8. Gutiérrez & Rogoff
9. Ozfidan, Machtmes, Demir
10. Sato & Lyster
11. Philp, Walter, & Basturkmen
12. Chernova & Mustafina
13. Iantolf, Thorne & Poehner

زبان در کلاس تعاملی باشد. ال‌کورتیه و دزکیریا^۱ (۲۰۱۸) در مطالعه‌ی خود استفاده از SCT را در حین آموزش زبان انگلیسی برای تقویت واژگان زبان انگلیسی توصیه کردند. در مطالعه می^۲ (۲۰۰۵) گزارش شد که رویکردهای معلمان در برگزاری کلاس‌ها بر نحوه یادگیری واژگان توسط دانش‌آموزان تأثیر می‌گذارد، ترجیح یادگیری کلمات جدید از دوستان با گوش دادن به آنها و تعامل با زبان مادری علاقه دانش‌آموزان را به یادگیری اجتماعی نشان می‌دهد. این نظریه در حوزه‌ی زبان به نوعی گسترش یافته رویکرد اشر و کراشن است بخش اکتساب که صرفاً ارتباط به صورت طبیعی را برای کسب زبان مهم می‌داند، در دیدگاه اجتماعی-فرهنگی مفاهیم و فنون کاربردی مثل منطقه تقریبی رشد و داربست مطرح شده که بسیار کارآمد و مؤثر در آموزش هستند، در حوزه CLT، دیدگاه اجتماعی فرهنگی با در پیش کشیدن بحث فرهنگ و اجتماع که عامل میانجی^۳ در کارکرد ذهنی هستند به مراتب اهمیت و توجه به کارکرد اجتماع را افزایش داده است از جمله اینکه الگودهی^۴ و دادن بازخورد^۵ عوامل مهم در روابط هستند. یادگیری چندرسانه‌ای یک نظریه‌ی شناختی در حوزه‌ی روانشناسی است که توسط مایر^۶ (۱۹۹۷) منتشر شد. برای توسعه‌ی آموزش زبان انگلیسی، پذیرش آموزش به کمک فن‌آوری چندرسانه‌ای می‌تواند منابع آموزشی و اطلاعات مربوطه را بیشتر گسترش دهد، این روش باعث می‌شود تا زبان‌آموز تعامل واقعی را درک کند، علاقه به زبان انگلیسی را از طریق تصویر و متن افزایش دهد، آن را فعالانه تحریک کند و اشتیاق یادگیری را افزایش دهد (ازهر و اقبال، ۲۰۱۸؛ چن، زو، زی و سو^۷ ۲۰۲۱؛ درخشان و شاکی ۲۰۲۱). علاوه بر این، تأثیر فناوری را می‌توان از ترجیح دانش‌آموزان برای استفاده از برنامه‌ها با استفاده از تلفن همراه، لپ‌تاپ و اینترنت به عنوان منبع مشاهده کرد (وسو و دهاناول^۸ ۲۰۱۵)، پژوهش‌های انجام شده نشان داده‌اند که ادغام اطلاعات کلامی (مثلاً ویدئو) همراه با اطلاعات بصری (مثلاً تصاویر) برای یادگیری واژگان مفیدتر از اطلاعات کلامی یا بصری به تنهایی است (السقایر، ۲۰۰۱؛ رمضانعلی و فائز، ۲۰۱۹؛ فنگ-تنگ^۹، ۲۰۲۲). فن‌آوری در حوزه صوتی و تصویری به جایگاه بالایی در آموزش رسیده بنابراین توجه به این موضوع در امر آموزش زبان بسیار مهم تلقی می‌شود.

1. Alkurtehe & Dzakiria
2. Mei
3. madiate
4. Modeling
5. giving feedback
6. Mayer
7. Chen, Zou, Xie & Su
8. Vasu & Dhanavel
9. Feng-teng

بنابراین دیدگاه چندرسانه‌ای مایر با دقت نظر در چگونگی استفاده از آن توانسته راه موفقی را طی کند. طبق گفته گوان، سونگ و لی^۱ (۲۰۱۸)، چندین مطالعه اهمیت فناوری‌های چندرسانه‌ای را برای آموزش و پذیرش گسترده ابزارهای چندرسانه‌ای نشان داده‌اند. پذیرش گسترده‌ی برنامه‌های چندرسانه‌ای در آموزش در نتیجه مزایای فراوان آن است (المراه، عامر و سلیمان، ۲۰۱۵). برخی از مزایای ابزارهای کاربردی چندرسانه‌ای برای آموزش و یادگیری؛ -توانایی تبدیل مفاهیم انتزاعی به محتوای عینی- امکان ارائه حجم زیادی از اطلاعات در مدت زمان محدود با تلاش کمتر - توانایی برانگیختن علاقه دانش‌آموزان به یادگیری است (عبدالرحمان، فاروک، اولویدی، سراج الدین-بکیندی، اولوووین، مجابی، ایمام-فولانی، فهم و عزیز^۲ ۲۰۲۰). فراشناخت^۳ نیز به عنوان یک حوزه‌ی مهم و عامل تعیین‌کننده برای موفقیت یادگیری زبان در نظر گرفته می‌شود (ژانگ و ژانگ^۴، ۲۰۱۹؛ ژانگ و همکاران، ۲۰۲۱). در مطالعه پیشینه^۵ SLA بین روش‌های مختلف راهبردهای یادگیری نشان داده شده که استراتژی‌های فراشناختی در یادگیری زبان موفق هستند. این روش‌ها باعث می‌شوند تا یادگیرندگان یادگیری خود را تنظیم کنند و به طور مؤثر عملکرد زبانی مختلف در زمینه‌های متفاوت داشته باشند (پینتریچ^۶، ۲۰۰۲). هاوکاس^۷ (۲۰۱۸) فراشناخت را «آگاهی و تأمل در مورد دانش، تجربیات، احساسات و یادگیری خود» مطرح کرده است و فعالیت‌های فرازبانی به عنوان زیرشاخه فراشناخت در نظر گرفته و پردازش زبانی را به عنوان آگاهی از یادگیری خود به معنای توانایی تفکر، درک و کنترل یادگیری بیان کرده است. بنابراین دانش فراشناختی عامل مهمی در فرآیند یادگیری و به عنوان تکنیک‌ها یا روش‌هایی که کار یادگیری را تسهیل می‌کند می‌توان به کار برد (جسنر^۸ ۲۰۱۸). این روش برای کودکان لذت بخش است و یادگیری پایدار ایجاد می‌کند (رئوفی و همکاران ۲۰۱۴) و زبان‌آموزان از این طریق به توانایی‌ها و مشکلات خود آگاه‌تر می‌شوند (مویر و نیشن ۲۰۰۲). تکنیک کلیدواژه به عنوان یکی از روش‌های فراشناختی مؤثر ایجاد شده است (نیشن و وب^۹ ۲۰۱۱)، همچنین در آموزش

-
1. Guan, song & li
 2. Abdulrahaman, Faruk, Oloyede, Surajudeen-Bakinde, Olawoyin, Mejabi, Imam-Fulani, Fahm & Azeez
 3. metacognitive
 4. Zhang & Zhang
 5. socend language acquisition
 6. Pintrich
 7. Haukas,
 8. Jessner
 9. Nation & webb

واژه یامادا^۱ (۲۰۱۸) با روش‌های مختلف راهبرد فراشناختی به این نتیجه رسید تشویق دانش‌آموزان به آموختن واژگان خارج از کلاس درس، و ساخت دفترچه‌های واژگان در یادگیری بسیار مهم است. فراشناخت با تأکید بر ایجاد برنامه و نگاه ارزیابی و نظارتی، عامل بسیار مهم در یادگیری به‌ویژه زبان محسوب می‌شود. دانش فراشناختی به عنوان بخشی از فراشناخت در بسیاری از فعالیت‌های شناختی مرتبط با استفاده از زبان نقش ایفا می‌کند؛ به عنوان مثال؛ ارتباط شفاهی اطلاعات، متقاعدسازی شفاهی، درک شفاهی، درک مطلب و نوشتن، تا فراگیری زبان و انواع مختلف خودآموزی (ژانگ و گائو^۲ ۲۰۲۰). یادگیرندگانی که از نظر فراشناختی آگاه هستند، می‌دانند وقتی از آن‌چه انجام می‌دهند مطمئن نیستند، چه کاری باید انجام دهند. به عبارت دیگر، آن‌ها تکنیک‌هایی برای شناسایی یا کشف این‌که در آینده باید چه کاری انجام دهند، دارند و از به‌کارگیری راهبردهای فراشناختی برای شعله‌ور ساختن تفکرشان سود می‌برند (ساجیدا و کومار^۳ ۲۰۲۲). هدف نهایی در این رویکرد رشد مهارت‌های فراشناختی، یادگیری خودگردان^۴ و خودهدایتی^۵ است (ویکتوری^۶، ۲۰۰۴).

یادگیری واژه در یادگیری زبان فرایندی پیچیده است و مدت زمان زیادی طول می‌کشد (بابایی ولنی ۱۴۰۱). نیشن^۷ (۲۰۱۱) معتقد است که یادگیری واژگان از دستور زبان متفاوت است. دانستن واژه به معنای شناخت معنای کلمه و نحوه‌ی کاربرد مناسب در حوزه‌های مختلف است (گئو^۸، ۲۰۲۱). گرچه تحقیقات چندین تکنیک را برای آموزش و یادگیری واژگان پیش برده‌اند، اما مکرراً اشمیت^۹ (۲۰۰۸)، زیمرمن^{۱۰} (۲۰۰۹) و هج^{۱۱} (۲۰۰۰) ذکر کرده‌اند که بهترین روش برای آموزش واژگان هنوز مشخص نیست، همان‌طور که توسط ریچاردز^{۱۲} (۲۰۰۶) برجسته شده است امروزه یادگیری زبان به عنوان فرایندی شناخته می‌شود که از عوامل و تعاملات مختلف ناشی می‌شود. زبان‌آموزان پس از چند سال یادگیری علیرغم صرف انرژی و زمان زیاد، قادر به برقراری ارتباط مؤثر و مفید نیستند، عوامل مؤثر در این شکست را می‌توان محتوای آموزشی نامناسب، روش‌های تدریس ناکارآمد، بی‌انگیزگی و عدم استفاده از آموخته‌ها جستجو کرد

1. Yamada
2. Xiufeng & Guo
3. Sajida & Kumar
4. Autonomous
5. selfdirected
6. Victory
7. Nation
8. Gao
9. Schmitt
10. Zimerman
11. Hedge
12. Richards

(عارضی، سیدپور، سرمدی و زندی ۲۰۱۸) مطالعات متعددی در مورد مطالعه روش‌های مؤثر برای یادگیری واژگان انگلیسی انجام شده است (گو^۱ ۲۰۰۸، مندلسون^۲ ۱۹۹۴، امالی و چاموت^۳ ۱۹۹۰، وندرگریفت^۴ ۱۹۹۷ و اوسادا^۵ ۲۰۰۱). اما اکثر نتایج تحقیقات متناقض بوده‌اند و اتفاق نظر در مورد استفاده از روش‌های مختلف یادگیری زبان وجود ندارد. در میان علما به عنوان مثال، در برخی از مطالعات، استفاده از چندرسانه‌ای در یادگیری مؤثر واژگان گزارش شده است (مایر و مورنو^۶ ۱۹۹۵ آیوباد^۷ ۲۰۱۳) با این حال، نتایج سایر مطالعات خلاف این را گزارش کرده است (مایر و سیمز^۸ ۱۹۹۴، مایر، بو، بریمن، مارس و تاپانگکو^۹ ۱۹۹۶، مورت^{۱۰} ۲۰۱۹) همچنین برخی از محققان بر این باورند که استفاده از معانی کلمات تأثیری بر یادگیری واژگان و/یا درک زبان آموزان ندارد (گرگروویچ و هگل هیمر^{۱۱} ۲۰۰۷، برت^{۱۲} ۱۹۹۵). وجود این تضادها زمینه را برای تحقیقات بیشتر فراهم می‌کند. طبق نظر باستوس و راموس^{۱۳} (۲۰۰۹) معلمان باید محیط یادگیری جدیدی را برای پاسخگویی به نیازها و علایق نسل جدید اعمال کنند. این امکان مشارکت دانش‌آموزان را در کلاس درس فراهم می‌کند، بررسی پیشینه‌ی پژوهشی نشان می‌دهد آموزش زبان انگلیسی مستلزم بررسی دقیق روش‌شناسی، رویکرد، تکنیک و چارچوب است، این مفاهیم معانی و کاربردهای منحصر به فردی دارند که بر تصمیمات و عملکرد معلم در کلاس درس تأثیر می‌گذارند. این موضوع در مطالعه پیشینه به خوبی نشان داده می‌شود که افراد ترجیحات متفاوتی (گناو و علی الجمال ۲۰۲۲ و مورفی^{۱۴} ۲۰۱۹) دارند. اکبری، ریمانی نیکو، احمدی آزاد (۲۰۲۳) نشان دادند استفاده از روش ترکیبی فناوری، بازنگری مطالب و توسعه یادگیری مستقل، می‌تواند به یادگیری واژگان کمک کند و منجر به افزایش انگیزه و افزایش نتایج یادگیری شود. از طرف دیگر نگرش زبان‌آموزان نسبت به یادگیری زبان اهمیت

1. Goh
2. Mendelsoh
3. O'Malley, & Chamo
4. Vandergrif
5. Osada
6. Mayer & Moreno
- 7 Iubbad
- 8Mayer, R. E., & Sims,
- 9 Mayer, R. E., Bove, W., Bryman, A., Mars, R. & Tapangco
- 10 Morett
- 11 Grgurović & Hegelheimer
- 12 Brett
- 13Bastos & Ramos
- 14 Murphy

ویژه‌ای دارد زیرا می‌تواند انگیزه و موفقیت بعدی در یادگیری زبان را تعیین کند (پلاتسیدو و سپیتانو^۱ ۲۰۱۴). چاموت^۲ (۲۰۰۴) اشاره کرده است که ترجیحات مختلف، توسط دانش‌آموزان در زمینه‌های فرهنگی مختلف گزارش شده، دانش‌آموزان چینی و سنگاپوری نسبت به دانشجویان اروپایی ترجیح سطح بالاتری برای استراتژی‌های اجتماعی دارند. در همین راستا، توجه به ترجیحات دانش‌آموزان در مورد روش‌های یادگیری واژگان ممکن است نگرش‌های مثبت را در بین زبان‌آموزان تقویت کند. با توجه به دیدگاه‌های روانشناسی و نتایج تحقیقاتی که در سه حوزه چندرسانه‌ای، اجتماعی فرهنگی و فراشناخت قرار دارند، علی‌رغم نتایج ضد و نقیض از اثر روش‌ها، آنچه در این حوزه خلاء به نظر می‌رسد عدم توجه به تفاوت‌ها و استعداد‌های افراد در ترجیح روش‌هاست. بنابراین پژوهش حاضر با ترکیب تکنیک‌های سه حوزه چندرسانه‌ای، اجتماعی-فرهنگی و فراشناخت بدنبال بررسی میزان تأثیرپذیری زبان‌آموزان از روش‌های مورد استفاده است. این پژوهش گروه سنی نوجوان را مورد بررسی قرار داده، که نگرش آنها تا حد زیادی به باورهای آنها در مورد یادگیری زبان بستگی دارد، همچنین، باورهای آنها در مورد یادگیری به شدت بر حالات عاطفی آنها تأثیر می‌گذارد (علی، موکندان، باکی و موهد ایوب^۳ ۲۰۱۲). این مطالعه تلاش می‌کند نگرش‌های یادگیری دانش‌آموزان را هنگامی که در معرض استفاده از ابزارهای تصویری (تصویر، ویدئو یا انیمیشن)، روش جمله‌سازی و چرخش دایره، قصه‌گویی، تکنیک چندحسی و استراتژی یادداشت‌برداری قرار می‌گیرند در یادگیری واژگان بررسی کند. سؤال تحقیقی خاص در این مقاله توجه به موارد زیر است: براساس تکنیک‌های بر گرفته از نظریه‌های چندرسانه‌ای، فراشناختی و اجتماعی-فرهنگی ترجیحات نوجوانان از تکنیک‌ها چیست؟ و نگرش آنها درباره آنها کدام است؟ و همچنین بحث مهم دیگر استخراج تکنیک‌ها از مبانی نظری مهمی هست که در حوزه یادگیری زبان خارجی وجود دارد.

روش پژوهش

به لحاظ روش‌شناسی برخی مطالعات به روش‌های کیفی در مقایسه با روش‌های کمی برآمده از بررسی‌های آماری، اهمیتی به مراتب بیشتر دارند. مطالعاتی همچون پژوهش موردی طولی، یادداشت‌های روزانه، و روایت‌های شخصی بهتر می‌توانند بینش‌هایی را درباره‌ی چگونگی فرایندهای رشدشناختی و نیز چگونگی یادگیری و فراگیری زبان به

1. Platsidou and Sipitano
2. Chamot
3. Ali, Mukundan, Baki & Mohd Ayub

دست دهند. در رویکرد گفتگومحور بیشتر بر خاص بودن، تعمیم‌پذیری بهتر یافته‌ها بر گروه‌های جمعیتی مد نظر قرار گرفته و پژوهش در رفتار فرد و توجه به ویژگی‌های منحصر به فرد او را به نقطه کانونی پژوهش بدل می‌کند. در این جا این فرض کنار گذاشته می‌شود که گروه‌های اجتماعی دارای همگونی و یکسانی هستند. درون این رویکرد، رفتارهای غیرقاعده‌مند افراد کنار گذاشته نمی‌شوند، بلکه توجهی ویژه، به آنها وجود دارد. صداهای گوناگون و رنگارنگ افراد، مقاصد، انگیزه‌ها و تاریخچه شخصی زندگی آنها نه تنها نادیده گرفته نمی‌شوند، بلکه به رسمیت شناخته می‌شوند و در پیشانی پژوهش علمی جای می‌گیرند. به همین دلیل، این رویکرد بر اهمیت بسترهای اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و تاریخی برای پرورش توانایی‌های شناختی انسان انگشت می‌نهد و نقش میان کنش‌های اجتماعی را در بسترهای اجتماعی و فرهنگی برجسته می‌سازد (تقویان و همکاران ۱۳۹۴). تحقیق پیش رو از روش شبه‌آزمایشی طرح پیش‌آزمون و پس‌آزمون با یک گروه استفاده نموده است. در این مطالعه، جامعه‌ی مورد تحقیق همه‌ی زبان‌آموزان EFL، آموزشگاه‌های زبان انگلیسی شهر قم بودند. برای اجرای برنامه از بین چند مرکز یک مرکز به صورت تصادفی به عنوان گروه آزمایش انتخاب شد و ۱۶ نفر به صورت تصادفی در گروه آزمایش قرار گرفتند. انتخاب به نحوی بود که همه، از لحاظ سنی در یک طیف بین ۱۲ تا ۲۰ سال قرار داشتند و از لحاظ سطح زبانی متوسط B1 بودند. منبع آموزش کتاب inside reading 1 بود.

روش اجرا و تحلیل داده‌ها: برای پیاده کردن تکنیک‌ها ۸ جلسه و هر جلسه حدود ۴۵ دقیقه اجرا شد (جدول شماره ۱)، بنابر مفروضه‌های این تحقیق که به دنبال مقایسه فنون نظریه‌های چندرسانه‌ای، اجتماعی-فرهنگی، فراشناختی در یادگیری واژگان زبان انگلیسی در یادگیرندگان بود در این پژوهش برای بررسی تأثیر کلی مداخله از آزمون کوکران استفاده شد و برای تعیین تفاوت بین گروه‌ها از آزمون مک نمار استفاده شد.

برای جمع‌آوری داده‌های پژوهش از پرسشنامه‌ی کیفی بسته پاسخ همراه با مصاحبه انجام شد که در ادامه به بررسی هر یک از آنها می‌پردازیم.

به منظور بررسی اثر تکنیک‌های مورد استفاده و زمینه‌های نظری هرکدام از آنها دو روش سنجش استفاده شد، ابتدا استفاده از پرسشنامه‌ای است که دارای سؤالات بسته پاسخ است، در این قسمت از شرکت‌کنندگان درجه مفید بودن روش‌ها ارزیابی شدند. هدف از پرسشنامه، بیان نظرات گروه آزمایش در مورد تأثیر دستورالعمل‌های واژگان و نوع

تکنیک‌های واژگان است، که بررسی می‌کند آیا در یادگیری و به خاطر سپردن کلمات مورد نظر، مفید بوده‌اند یا خیر. استفاده از مصاحبه‌ی نیمه‌ساختاریافته؛ مصاحبه‌ها و روش‌های برجسته جمع‌آوری داده‌ها در تحقیقات کیفی هستند به همان اندازه که به "درک افراد، تعاریف موقعیت‌ها و ساختارهای واقعیت" دسترسی دارند (پانچ^۱، ۲۰۱۱) مصاحبه‌ها می‌توانند پاسخ‌های عمیقی در مورد تجربیات، برداشت‌ها، نظرات، احساسات و دانش افراد بدهند (فونتانا و فری^۲، ۲۰۰۵، پاتون^۳، ۲۰۰۲). در این تحقیق از راهنمای مصاحبه‌ی نیمه‌ساختاری برای جمع‌آوری اطلاعات در مورد تجربه‌ی شرکت‌کنندگان از یادگیری و یادآوری تکنیک‌های جدید واژگان مبتنی بر نظریه‌های شناختی چندرسانه‌ای، فراشناختی و فرهنگی اجتماعی استفاده می‌شود.

جدول ۱. خلاصه جلسات آموزشی مربوط به فنون آموزش واژگان

جلسه	محتوای جلسات
اول	توضیح و تشریح برنامه و بیان هدف از اجرای آموزش و تهیه دفترچه برای یادداشت واژه‌ها و انجام پیش‌آزمون در آزمودنی‌های گروه آزمایش و گواه، شروع کار با آموزش واژگان مطابق با روش تصویری-شنیداری از طریق Adobe Spark, Adobe stock, youtube، ابزارهای تصویری (تصویر، ویدئو یا انیمیشن) همراه با فرم نوشتاری در تعریف کلمه‌ی جدید، یادداشت واژه‌های جدید. در ساخت ویدئو و تصویر از سایت‌های نامبرده استفاده می‌شد و برای واژه‌ی مربوط تلفیق با تصاویر صورت می‌گرفت، در یادداشت از زبان-آموزان خواسته می‌شد تا واژه‌های جدید را با توضیح مربوط در دفترچه بنویسند.
دوم	مرور واژگان جلسه‌ی قبل، آموزش واژگان مطابق با ابزارهای تصویری همراه با فرم نوشتاری در تعریف کلمه‌ی جدید، یادداشت واژه‌های جدید، درخواست از شرکت‌کنندگان برای ارائه مثال به زبان انگلیسی برای هر کلمه جدید با استفاده از تکنیک چرخش دایره، در روش چرخش دایره هر فرد موظف است تا جمله‌ای در رابطه با واژگان بسازد و به صورت چرخشی به نفرات بعدی بیان کنند.
سوم	مرور واژگان جلسه‌ی قبل، آموزش واژگان جدید به صورت تصویری- شنیداری، یادداشت واژه‌های جدید، استفاده از تکنیک قصه‌گویی در گروه‌های سه نفره و به اشتراک گذاشتن داستان‌ها، در قصه‌گویی با همکاری چند نفر از زبان‌آموزان داستان کوتاهی با توجه به واژه-های آموزشی ساخته می‌شد و بعد بین همه افراد کلاس بیان می‌شد.
چهارم	مرور واژگان جلسات قبل، آموزش تصویری- دیداری واژگان جدید، یادداشت واژه‌های جدید، استفاده از تکنیک چندحسی، در تکنیک چند حسی هر فرد باید واژه را با چشمان بسته تصور می‌کرد و آنرا ترسیم می‌نمود و بین همه‌ی افراد به اشتراک می‌گذاشت.
پنجم	مرور واژگان جلسات قبل، آموزش واژگان جدید به صورت تصویری- شنیداری، یادداشت واژه‌های جدید، استفاده از تکنیک چرخش دایره.
ششم	مرور واژگان جلسات قبل، آموزش واژگان جدید به صورت تصویری- شنیداری، یادداشت واژه‌های جدید، استفاده از تکنیک قصه‌گویی
هفتم	مرور واژگان جلسات قبل، آموزش واژگان جدید به صورت تصویری- شنیداری، یادداشت واژه‌های جدید، استفاده از روش چندحسی.
هشتم	انجام پس‌آزمون برای دو گروه آزمایش و گواه و انجام مصاحبه

1. Punch
2. Fontana & Frey
3. Patton

یافته‌ها

با توجه به یافته‌ها میانگین سنی افراد گروه آزمایش ۱۵/۲۵ و گروه گواه ۱۵/۷۶ و کل آزمودنی‌ها ۱۵/۵۲ بود. و از لحاظ پایه‌ی تحصیلی میانگین پایه‌ی ۹ بودند که مشغول به تحصیل بودند.

جدول ۲. درصد فراوانی پاسخ زبان‌آموزان به موافقت یا عدم موافقت استفاده از تکنیک‌ها با استفاده از پرسشنامه لیکرتی

درصد پاسخ‌ها	کاملاً موافقم	موافقم	نظری ندارم	مخالفم	کاملاً مخالفم
میانگین درصدی	۲۷/۷۵	۴۱/۲۵	۲۱/۲۵	۷/۵۰	۱/۵۶
جمع میانگین درصدی	۶۹	۲۱/۲۵	۹/۰۶		

جمع میانگین درصدی به‌دست آمده مربوط به پنج سؤال پرسیده شده از زبان‌آموزان است که شامل موارد زیر است؛ آیا یادگیری کلمات جدید با تعریف متن، مثال‌ها و تصویر/ ویدئو (تکنیک تصویری-شنیداری) برای آنها آسان است؟ آیا یادگیری کلمات جدید با چشمان بسته (تکنیک‌های ترسیم چند حسی) برای آنها آسان است؟ آیا یادگیری کلمات جدید با داستان‌نویسی و تمرین گروهی برای آنها آسان است؟ آیا یادگیری واژگان از طریق بیان جملات به صورت چرخشی (جمله‌سازی) برای آنها آسان است؟ یادگیری کلمات جدید از طریق یادداشت‌برداری و برنامه‌ریزی مرور آسان است؟ در جدول شماره‌ی ۲ نظرخواهی به‌دست آمده از تکنیک‌ها، به‌طور میانگین ۷۵/۲۷ درصد موافقت کامل و ۲۵/۴۱ درصد هم موافقت خود را ابراز کرده‌اند، که به‌طور کلی میانگین درصدی ۶۹ می‌شود و درصد مخالفت هم به‌طور کلی ۹/۰۶ درصد نشان داده شده است و کسانی که نظری نداشته‌اند حدود ۲۱/۲۵ درصد بودند، بنابراین از تعداد ۱۶ نفر شرکت‌کننده تقریباً ۱۲ نفر موافق استفاده از یک یا چند تکنیک در آموزش واژگان زبان هستند و ۴ نفر در رابطه با یک یا چند تکنیک نظری ندارند و ۱ نفر حداقل با یکی از تکنیک‌ها مخالف است.

جدول شماره ۳. میانگین و فراوانی نظرات آزمودنی‌ها نسبت به تکنیک‌های آموزشی با استفاده از مصاحبه

متغیرها	تعداد	میانگین	فراوانی
تصویر و ویدئو	۱۶	۰/۹	۱۴
داستان‌سرایی	۱۶	۰/۶	۹
جمله‌سازی به روش چرخشی	۱۶	۰/۳	۵
یادداشت برداری	۱۶	۰/۳	۵
ترسیم با چشمان بسته	۱۶	۰/۲	۳

در جدول شماره‌ی ۳ نظرهای مثبت آزمودنی‌ها قابل مشاهده است که بیشترین فراوانی نظر موافق مربوط به استفاده از فیلم و تصویر بود که بر اساس نمره‌گذاری از مجموع نمره‌ی ۱۶ میانگین ۰/۹ به دست آمده و کمترین نمره برای ترسیم با چشمان بسته ۰/۲ به دست آمده است. آنچه مشاهده می‌شود، بیشترین استقبال مربوط به حوزه‌ی چندرسانه‌ای، است؛ چرا که تعداد ۱۴ نظر موافق برای استفاده از تکنیک تصویری/ شنیداری برای آموزش واژگان وجود دارد، و بعد از این تکنیک روش داستان‌سرایی و جمله‌سازی به روش چرخشی بود که به ترتیب در حوزه‌ی اجتماعی-فرهنگی، تعداد ۹ نفر و ۵ نفر نظر موافق را اعلام کرده‌اند. و در حوزه‌ی فراشناختی؛ یادداشت‌برداری و ترسیم با چشمان بسته به ترتیب ۵ نفر و ۳ نفر هستند که نظر موافق را اعلام نموده‌اند و کمترین استقبال برای تکنیک ترسیم با چشمان بسته است.

در ابتدا برای بررسی تأثیر کلی مداخله از آزمون کوکران استفاده شد که نتایج آن در قالب جدول ۴ ارائه می‌شود.

جدول ۴. نتایج تحلیل ناپارامترک کوکران

تعداد	کوکران	درجه آزادی	معناداری
۱۶	۱۷/۴۶	۴	۰/۰۰۲

همان‌طوری که در جدول ۴ مشاهده می‌شود تکنیک‌ها اثر معنی‌داری دارند، مقدار کوکران $\chi^2 = 17/46$ به دست آمده با $p \leq 0/002$ نشان می‌دهد که آموزش تکنیک‌های چندرسانه‌ای، اجتماعی-فرهنگی و فراشناختی بر یادآوری و بازشناسی واژگان زبان انگلیسی در یادگیرندگان زبان دوم تأثیر دارد، به‌منظور تعیین تفاوت بین گروه‌ها از آزمون مک نمار استفاده شد که نتایج آن در جدول ۵ ارائه شده است.

جدول ۵. نتایج تحلیل مک نمار برای بررسی تأثیر مداخله بر نگرش زبان‌آموزان

متغیر	داستان‌سرایی	جمله‌سازی (چرخشی)	یادداشت‌برداری	ترسیم با چشمان بسته
تصویر و ویدئو	۰/۱۸	۰/۰۱۲	۰/۰۰۴	۰/۰۰۳
داستان‌سرایی		۰/۲۱۹	۰/۳۸۸	۰/۰۷۰
جمله‌سازی به روش چرخشی			۱/۰۰۰	۰/۶۸۷
یادداشت‌برداری				۰/۶۲۵

با توجه به نتایج جدول ۵، پس از آموزش تکنیک‌های چندرسانه‌ای، اجتماعی-فرهنگی و فراشناختی، مشاهده شد که نگرش افراد در رابطه با ارائه تکنیک تصویری/شنیداری با تکنیک‌های یادداشت‌برداری ($p \geq 0/004$)، ترسیم با چشمان بسته ($p \geq 0/003$) و جمله‌سازی ($p \geq 0/012$) در سطح $\alpha = 0/05$ با تصحیح بن فرونی^۱ متفاوت است و تفاوت معنی‌دار نشان می‌دهد. اینجا نشان داده می‌شود که بیشترین نگرش مثبت نسبت به بقیه روش‌ها، روش آموزش تصویری/شنیداری یا تصویر و ویدئو است و نسبت به بقیه روشها نگرش یکسان وجود دارد، بدین معنی که روشهای دیگر به غیر از آموزش تصویری/شنیداری از نظر زبان‌آموزان تفاوتی برای آنها ندارند، البته چون تکنیک داستان‌سرایی با تکنیک تصویری/شنیداری تفاوت معنی‌دار ندارد نیز مورد توجه زبان‌آموزان محسوب می‌شود و می‌توان گفت این روش نیز معادل با روش تصویری و شنیداری دارای ترجیح نسبت به بقیه تکنیکهاست هر چند تفاوت معنی‌داری با آنها ندارد.

بحث و نتیجه گیری

هدف از مطالعه حاضر تعیین اثر بخشی فنون برگرفته از نظریه‌های یادگیری چندرسانه‌ای، اجتماعی-فرهنگی و فراشناختی بر نگرش زبان آموزان EFL در یادگیری واژگان است. یافته‌های بدست آمده نشان داد که در نگرش نسبت به فنون مبتنی بر حوزه‌های چندرسانه‌ای، اجتماعی-فرهنگی و فراشناختی تفاوت معنی‌دار با یکدیگر دارند، در تحلیل انجام شده با استفاده از کوکران مقدار $\chi^2 = 17/46$ مشاهده شده، نشان داد که در نگرش به تکنیکها تفاوت معنی‌داری وجود دارد همچنین در آزمون تعقیبی با استفاده از مک نمار تکنیک تصویری/شنیداری با جمله‌سازی، یادداشت‌برداری و ترسیم از طریق چشمان بسته در $\alpha = 0/05$ تفاوت معنی‌دار نشان داد. در بررسی ادبیات مربوط به هر کدام از دیدگاهها مشاهده شد که نسبت به روش عادی می‌توانند در یادگیری زبان مؤثر باشند از جمله در حوزه چندرسانه‌ای پژوهشهای السقایر (۲۰۰۱)؛ رمضانعلی و فائز (۲۰۱۹) فنگ-تنگ (۲۰۲۲) گوان، سونگ و لی (۲۰۱۸)، المرابه، عامر و سلیمان، (۲۰۱۵). عبدالرحمان و همکاران (۲۰۲۰) آندرا، ماتیس، اشواگر، مسدونیا و کریگستن^۲ (۲۰۲۰). در حوزه اجتماعی-فرهنگی، اهتا (۲۰۰۰) گوتیارز (۲۰۰۳) اوزفیدان، مچمس و دمیر (۲۰۱۴) الیس (۲۰۰۳) الکورته و دزکیرریا (۲۰۱۸)

1. bonferroni
2. Andrä, Mathias, Schwager, Macedonia, & Kriegstein,

جمالی‌کیوی و همکاران (۲۰۲۱) در بحث فراشناخت تحقیقات انجام شده از جمله رئوفی و همکاران (۲۰۱۴) مویر و نیشن (۲۰۰۲)، نیشن و وب (۲۰۱۱)، ژانگ و گائو^۱ (۲۰۲۰)، یامادا (۲۰۱۸) و هاوکاس^۲ (۲۰۱۸) حاکی از تأثیر بر یادگیری زبان و واژگان دارند، در این پژوهش نیز این اثرات با شدت و ضعف مشاهده شد، اما آنچه هدف تحقیق محسوب می‌شود بحث نگرش و ترجیح افراد نسبت به این تکنیکها است همانطور که در مقایسه بین روشها مشاهده شد به لحاظ آماری انتخاب اکثر افراد روش چندرسانه‌ای بود و نظر مثبت به استفاده از فیلم و تصاویر یا به عبارتی آموزش تصویری/شنیداری داشتند، در مطالعات پیشینه نسبت به ترجیحات افراد مشاهده شد که این موضوع در افراد یکسان نیست همانطور که مکرراً اشمیت (۲۰۰۸)، زیمرمن (۲۰۰۹) و هج (۲۰۰۰) بیان کرده‌اند بهترین روش برای آموزش واژگان هنوز مشخص نیست و پیشینه پژوهشی در آموزش زبان انگلیسی نشان می‌دهد که آن مستلزم بررسی دقیق روش‌شناسی، رویکرد، تکنیک و چارچوب است و این مفاهیم معانی و کاربردهای منحصر به فردی دارند. این موضوع در مطالعات دیده شد که افراد ترجیحات متفاوتی دارند از جمله گناو و علی‌الجمال (۲۰۲۲) مورفی^۳ (۲۰۱۹) اکبری، ریمانی نیکو، احمدی آزاد (۲۰۲۳) نشان دادند و همچنین چاموت^۴ (۲۰۰۴) نیز به لحاظ فرهنگی گزارش داد که دانش‌آموزان چینی و سنگاپوری نسبت به دانشجویان اروپایی ترجیح سطح بالاتری برای استراتژی‌های اجتماعی دارند. یو^۵ (۲۰۱۰) بیان می‌کند توجه به ترجیحات دانش‌آموزان در مورد روش‌های یادگیری واژگان ممکن است نگرش‌های مثبت را در بین زبان‌آموزان تقویت کند. و همچنین بیان می‌کند که یک تحقیق یا بهتر است بگوییم یک تحلیل نیاز در مورد نیازهای دانش‌آموزان در ابتدای دوره لازم است. این برای درک نگرش‌های یادگیری دانش‌آموزان ضروری است تا بتوان مواد و وظایف را متناسب با نیازهای آنها تنظیم کرد. بنابراین مشخص می‌شود یک روش خاص و یا حتی ترکیبی از روشها نمی‌تواند عامل بسیار مهمی در یادگیری زبان‌آموزان باشد بلکه باید به ترجیح افراد در این زمینه توجه شود، معلمان با درک این تفاوتها و انتخاب مناسب‌ترین رویکردها برای دانش‌آموزان خود، می‌توانند محیط‌های یادگیری زبان مؤثر و جذابی را ایجاد کنند.

در این پژوهش برآورد کلی که به دست آمد این است که همه افراد به نحوی از همه روشها بهره‌مند شده‌اند اما نسبت به روشها ترجیح‌های متفاوتی وجود دارد در درجه اول روشی که مورد قبول همه است استفاده از روش چندرسانه‌ای

1. Zhang & Guo
2. Haukas
3. Murphy
4. Chamot
5. Yue

(روش تصویری/دیداری) است همانطور که می‌(۲۰۰۵) در مطالعه خود نشان داد به طور متوسط ۶۹ دانش‌آموز دبستانی در مطالعه او استفاده از سرنخ‌های تصویری و آوازی را به جای حدس زدن معنی از متن برای یادگیری واژگان ترجیح دادند. این موضوع در سؤالات بسته پاسخ و همچنین مصاحبه قابل‌مشاهده است و همه نظرها درباره روش چندرسانه‌ای مثبت و مشترک است و این نشان می‌دهد که در آموزش زبان به‌ویژه واژگان باید از تصویر و صدا استفاده شود، با توجه به تمایل بیشتر زبان‌آموزان به روش داستان‌سرایی بعد از روش تصویری/شنیداری این روش، نشان از اثر تعامل در یادگیری افراد است و نشان‌دهنده تأثیرگذاری مباحث حوزه اجتماعی- فرهنگی در افزایش دانش افراد است اما دو روش یادداشت‌برداری و روش چرخشی تقریباً همسان مورد توجه قرار گرفته‌اند از آنجاکه یادداشت‌برداری و برنامه‌ریزی برای مرور واژگان کارکرد فراشناختی دارد بنابراین از بین پنج روش در مرتبه سوم از لحاظ رغبت برای استفاده در امر آموزش واژگان قرار گرفته است، این روش دارای اثر نسبتاً بهتری در مقایسه با دو روش بعدی است روش چرخشی (جمله‌سازی) هم در حیطه اجتماعی- فرهنگی قرار می‌گیرد استقبال کمتری نسبت به تکنیک داستان‌سرایی نشان می‌دهد، از آنجاکه فعالیت جمله‌سازی به صورت فردی انجام می‌شود و این موجب نگرانی و تردید می‌شود، که آیا جمله صحیح و درست ساخته شده است؛ و بازخورد چگونه خواهد بود؛ کمتر مورد اقبال قرار گرفته است و در مرحله آخر روش ترسیم با چشمان بسته است این روش در حیطه فراشناخت قرار می‌گیرد نتیجه‌ای که به دست آمد کمترین اقبال به این شیوه بود، دلیلی که می‌توان بیان کرد، این روش امکان لازم را برای ترسیم واژگانی که صرفاً مفهومی هستند فراهم نمی‌کند. آنچه در این پژوهش دریافت شد در پیشنهاد به نحوه آموزش زبان بویژه واژگان می‌توان مواردی را بیان کرد اینکه؛ در وهله اول مربی آموزشی برآوردی از نگرش و ترجیحات زبان‌آموز بدست بیاورد تا مشخص شود که هر فردی بیشتر متمایل به استفاده از چه تکنیک و روشی در یادگیری است. دوم اینکه مربیان آموزشی می‌بایست همواره تلفیقی از روشها در آموزش داشته باشند تا تنوعی در آموزش اتفاق بیفتد، در محیط آموزشی در صورتی که استفاده از همه فنون امکان‌پذیر نباشد حداقل تکنیک تصویری/شنیداری در یادگیری زبان و واژگان می‌تواند بسیار مؤثر باشد.

از محدودیت‌های مهم پژوهش به دلیل این‌که تنها ۱۶ زبان‌آموز در این مطالعه شرکت داشتند که قاعدتاً تعمیم‌پذیری مطالعه را محدود می‌کند. نکته‌ی دیگر اینکه شرکت‌کنندگان در این پژوهش صرفاً زبان‌آموزان پسر بوده‌اند، بنابراین

کارکرد این تکنیک‌ها برای جنسیت دوم مشخص نیست. در بررسی ادبیات مربوط، همان‌طور که مشاهده شد، تحقیقات در زمینه‌ی آموزش به صورت ترکیبی در رابطه با تکنیک‌ها و روش‌های فعال کردن واژه‌ها اتفاق نیفتاده و بنابراین آموزش ترکیبی نیازمند مطالعه بیشتر است. این تحقیق رویکرد جدیدی را برای زبان‌آموزان EFL ارائه می‌دهد و نتایج نشان می‌دهد هر یک از حوزه‌های نظری مرتبط با جنیه‌ای متفاوت از فرایند یادگیری است و این تکنیک‌ها برای فعال کردن واژه‌های منفعل و گسترش واژگان و پایداری آنها در طول زمان ضروری هستند، بنابراین لازم است این روش‌ها در جامعه‌های آموزشی متفاوت، مقاطع مختلف سنی، سطوح آموزشی متفاوت مورد آزمون مجدد قرار گیرند، و از لحاظ میزان اثر مقایسه شوند و همچنین تفاوت‌های جنسیتی نیز مورد توجه قرار گیرد.

سپاسگزاری: بدین وسیله از تمامی کسانی که در انجام پژوهش ما را یاری رسانده‌اند تشکر و قدردانی می‌نماییم.

منابع و مآخذ

Abdulrahaman, M.D., Faruk, N., Oloyede, A.A., Surajudeen-Bakinde, N.T., Olawoyin, L.A., Mejabi, O. V., Imam-Fulani, Y.O., Fahm, A.O., Azeez, A.L. (2020). Multimedia tools in the teaching and learning processes: A systematic review.

Akbari, F., Rimani Nikou, F., & Ahmadi-Azad, S. (2023). Unveiling Vocabulary Learning Strategies: A Mixed Methods Study among EAP Students. *The Journal of English Language Pedagogy and Practice* Vol. 16, No.32, Spring and Summer (119-144) DOI: 10.30495/jal.2023.1991011.1504

Ali, Z. Mukundan, J. Baki, R. & Mohd Ayub, A.F. (2012). Second Language Learners' Attitudes towards the Methods of Learning Vocabulary. *English Language Teaching* Vol. 5, No. 4. www.ccsenet.org/elt.

Alkurtehe, Kh-A.M., and Dzakiria, H. (2018). An Overreview of the Sociocultural Theory and Vocabulary Development. *Journal of English Educators Society*. 3 (1), 41-50,

Almara'beh, H. , Amer, E.F. , Sulieman, A. (2015). The effectiveness of multimedia learning tools in education. *Int.J.Adv. Res. Comput. Sci. Software Eng*. 5 (12). Pp. 761-764.

Al-Seghayer, K. (2001). The effect of multimedia annotation modes on L2 vocabulary acquisition: A comparative study *Language, Learning and Technology*, 5 (1), pp. 202-232

Andrä, CH., Mathias, B., Schwager, A., Macedonia, M & Kriegstein, V. K. (2020). Learning foreign language vocabulary with gestures and pictures enhances vocabulary memory for several months post-learning in eight-year-old school children. *Educational Psychology Review*.32,815–850

Arezi, S., SaeidiPour, B., Sarmadi., M.R. , Zandi, B. (2018). Investigate the Impact of Educational Multimedia on English Vocabulary Learning. *Quarterly Journal of Iranian Distance Education (IDEJ)* Vol. 1, No 3, Winter 2018 (P 49-58), Payame Noor University

Asher, J. J. (1981). The total physical response: Theory and practice. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 379(1), 324-331.

Azhar, K. A., & Iqbal, N. (2018). Effectiveness of Google classroom: Teachers'perceptions. *Prizren Social Science Journal*, 2(2), 52. <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=940663> Development.<https://www.routledgehandbooks.com/doi/10.4324/9781315624747-24>

Babaei Volni, L. (1401). The importance of teaching and evaluating vocabulary in second/foreign language learning. *Persian language education study center*, year 7, number 124, autumn and winter. pp. 104-89(persian)

Bastos, A., & Ramos, A. (2009, July 6th -8 th). YouTube in learning English as a foreign language: Critical thinking, communicative skills. *EDULEARN09 Conference*, Barcelona, Spain.

Brett, P. (1995). Multimedia for listening comprehension: The design of a multimedia- based resource for developing listening skills. *System* 23(1), pp. 77-85.

Chamot, A. U. (2004). Issues in language learning strategy research and teaching. *Electron. J. Foreign Lang. Technol.* 1, 14–26.

Chen, X., Zou, D., Xie, H., & Cheng, G. (2021a). Twenty years of personalized language learning: topic modeling and knowledge mapping. *Journal of Educational Technology & Society*, 24 (1), 205–222.

Chernova, N. A., & Mustafina, J. N. (2016). The problem of encouraging educational activity as a way of investigating some interplay between sociocultural theory and second language acquisition. *Russian linguistic Bulletin*, (2),50-51 <http://hdl.handle.net/10125/73454>

Derakhshan, A., & Shakki, F. (2021). A meta-analytic study of instructed second language pragmatics: A case of the speech act of request. *Journal of Research in Applied Linguistics*, 12(1), 15–32. <https://doi.org/10.22055/RALS.2021.16722>

Elif Toprak, T. (2019). The Natural Approach. *Approaches And Methods In ELT*. See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/335466055>

Eslit, E.R. (2023). Neo-Language Acquisition and Learning Theory: A New Perspective on Language Teaching. DOI:10.20944/preprints202309.1905.v1

Feng-Teng, M. (2022). The effectiveness of multimedia input on vocabulary learning and retention Innovation in Language Learning and Teaching.10.1080/17501229.2022.2131791

Fontana, A., & Frey, J, The interview. From neutral stance to political involvement. In N. Denzin & Y. Lincoln (Eds). *The sage handbook of qualitative research*. (3rd ed). 695-728. Thousand Oaks, CA. Sage, (2005). Gao, R., (2021). The Vocabulary Teaching Mode Based on the Theory of Constructivism. *Theory and Practice in Language Studies*, Vol. 11, No. 4, pp. 442-446.

Genaw, Najah Mohammed; Aljama, Sahar Ali (2022). EFL Learners' Attitudes towards the Use of Vocabulary Learning Strategies. ELMERGIB UNIVERSITY. *Journal of Educational*. ISSN: 2011-421X Arcif Q3. <http://tarbawej.elmergib.edu.ly>

Goh, C. C. M. (2008). How ESL learners with different listening abilities use comprehension strategies and tactics. *Language Teaching Research*, 2(2), pp. 124-147.

Grgurović, M., & Hegelheimer V. (2007). Help options and multimedia listening: Students' use of subtitles and the transcript. *Language Learning & Technology*, 11 (1), pp. 45-66[22]

Guan, N., Song, J., Li, D. (2018). On the advantages of computer multimedia-aided English teaching. *procedia comput. Sci.*, 131. pp. 727-732.

Gutiérrez, K. D., & Rogoff, B. (2003). Cultural Ways of Learning: Individual Traits or Repertoires of Practice. *Educational Researcher*, 32(5), 19–25. <http://www.jstor.org/stable/3699877>

Haukas, A. (2018). Metacognition in Language Learning: An Overview. In metacognition in language learning and teaching, edited by Asta Haukas, Camilla Bjorke, and Magne Dypedahl. New York: Routledge.

Hedge, T. 2000. *Teaching and learning in the language classroom*. Oxford, OUP, 437 p

Herrera, S., & Murry, K. (2016). *Mastering ESL/EFL methods: Differentiated instruction for culturally and linguistically diverse (CLD) students* (3rd ed.). Boston, MA: Pearson.

Iubbad, S. H. (2013). The effectiveness of a multimedia based learning program on developing seventh graders' listening comprehension skills and attitudes in Gaza governorate. Unpublished masters thesis. The Islamic University, Gaza.

Jamali Kivi, P., Namaziandost, E., Fakhri, Alamdari, E., Ryafikovna, Saenko, N., Inga-Arias, M., Fuster-Guillén, D., Sirisakpanich, D. & Chairun, N. (2021). The comparative effects of teacher versus peer-scaffolding on EFL learners' Incidental vocabulary learning and reading comprehension: A socio-cultural perspective. *Journal of Psycholinguistic Research*, volume 50(5), pages 1031–1047.

Jessner, U. (2018). Metacognition in Multilingual Learning. In book: *Metacognition in Language Learning and Teaching* (pp.31-47) DOI:10.4324/9781351049146-3

Krashen, S. (1981). *Second language acquisition and second language learning*. Oxford: Pergamon.

lantolf, J., Thorne, S. L., & Poehner, M. (2015). Sociocultural Theory and Second Language Development. In B. van Patten & J. Williams (Eds.), *Theories in Second Language Acquisition* (pp. 207-226). New York: Routledge

Matamoros-González J. A., Rojas. M. A., Romero. J. P., Vera-Quiñonez. S., & Soto.S.T. (2017). English Language Teaching Approaches: A Comparison of the Grammar-translation, Audiolingual, Communicative, and Natural Approaches. *Theory and Practice in Language Studies*, Vol. 7, No. 11, pp. 965-973, DOI: <http://dx.doi.org/10.17507/tpls.0711.04>.

Mayer, R. E., & Sims, V. K. (1994). For whom is a picture worth a thousand words? Extensions of a dual-coding theory of multimedia learning. *Journal of Educational Psychology*, 86(3), pp. 389-401.

Mayer, R. E., Bove, W., Bryman, A., Mars, R. & Tapangco, L. (1996). When less is more: Meaningful learning from visual and verbal summaries of science textbook lessons. *Journal of Educational Psychology*, 88, pp. 64-73.

Mayer, R. E. & Moreno, R. (1995). A split-attention effect in multimedia learning: Evidence for dual information processing systems in working memory. *Journal of Educational Psychology*, 90, pp. 10

Mayer, R. E. (1997). Multimedia learning: Are we asking the right questions? *Educational Psychologist*, 32(1), 1-19. Mendelsohn, D. (1994). *Learning to listen: A strategy-based approach for the second-language learner*. San Diego, CA: Dominie Press

Mendelsohn, D. (2001). Listening comprehension: We've come a long way, but... *Contact*, (2)27 pp. 33-40.

Mie, WS (2005). *Journal of Applied Linguistics*.search.ebscohost.com. Shoebottom,149-169 P.(2007). How to learn a Vocabulary? [Online] Available: <http://esl.fis.edu/learners/advice/vocab.htm>.

Moir, J., & Nation, I. S. (2002). Learners' use of strategies for effective vocabulary learning. *Prospect*, 17, 15-35.

Morett L. M. (2019). The power of an image: Images, not glosses, enhance learning of concrete L2 words in beginning learners. *J. Psycholinguist. Res.* 48, 643-664. 10.1007/s10936-018-9623-2 [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar]

Murphy, J. (2019). The Effect of vocabulary learning techniques on second language proficiency. *Language Learning*, 69(1), 225-247.

Nation, I. S. P. (2011). Research into practice: Vocabulary. *Language Teaching*,44(4), pp529-539

Nation, I. S. P., & Webb, S. (2011). *Researching and analyzing vocabulary*. Boston, MA: Heinle, Cengage Learning.

Nggawu, L-O. Thi-Phuong, Thao. N. (2023). The impact of Communicative Language Teaching (CLT) Approach on Students' Speaking Ability in a Public Indonesian University: Comparison between Introverts and Extrovert Groups.

Ohta, A. S. (2000). Rethinking interaction in SLA: Developmentally appropriate assistance in the zone of proximal development and the acquisition of L2 grammar. *Sociocultural theory and second language learning*, 4, 51-78.

O'Malley, J. M., & Chamot, A. U. (1990). Listening Comprehension Strategies in Second Language Acquisition. *Applied Linguistics*, 10 (4), pp. 418-437.

Osada, N. (2001). Listening comprehension research: A brief review of the past thirty years. *Dialogue*, 3, pp. 53-66.

Ozfidan, B., machtmes, K.L., Demir, H. (2014). Socio-cultural Factors in Second Language Learning: A Case Study of Adventurous Adult Language Learners. *European Journal of Educational research*. Vol. 3, No. 4, 185-191

Patton. M. Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods* (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Philp, J., Walter, S., & Basturkmen, H. (2010). Peer interaction in the foreign language classroom: what factors foster a focus on form? *Language Awareness*, 19(4), 261-279. <https://doi.org/10.1080/09658416.2010.516831>

Pintrich, P. (2002). The role of metacognitive knowledge in learning, teaching, and assessing. *Theory into Practice*, 41, 219-226. https://doi.org/10.1207/s15430421tip4104_3

Platsidou, M., and Sipitanou, A. (2014). Exploring relationships with grade level, gender and language proficiency in the foreign language learning strategy use of children and early adolescents. *Int. J. Res. Stud. Lang. Learn.* 4, 83-96. doi: 10.5861/ijrsl.2014.778.

Punch, K. J. (2011). *Introduction to social research: quantitative and qualitative approaches*. London: Sage. 2nd edition

Ramezani, N., Faez, F. (2019). Vocabulary learning and retention through multimedia glossing. *Language, Learning and Technology*, 23 (2). pp. 105-124.

Raofi, S., Heng Chan, S., Mukundan, J., & Rashid, S. (2014). Metacognition and second/foreign language learning. *English Language Teaching*, 7, 36-49. doi:10.5549/elt.v7n1p36

Richards, J. (2006). *Communicative Language Teaching Today*. In Cambridge University Press (Vol. 25, Issue 2).

Sajida Bhanu, P., & Kumar, S. V. (2022). The Role of Metacognition in L2 Learning. *Specialis Ugdymas*, 1(43), 2389-2395.

Sato, M., & Lyster, R. (2012). Peer Interaction and Corrective Feedback for Accuracy and Fluency Development: Monitoring, Practice, and Proceduralization. *Studies in Second Language Acquisition*, 34(4), 591-626.

Schmitt, N. (2008). Review article: Instructed second language vocabulary learning. *Language teaching research*, 12(3):329-363. <http://dx.doi.org/10.1177/1362168808089921>

Vandergrift, L. (1997). The comprehension strategies of second language (French) listeners: A descriptive study. *Foreign Language Annals*, 30, pp. 387-409.

Vasu, S., & Dhanavel, S. P. (2015). Understanding the attitude of ESL learners to vocabulary learning. *Calidoscópio*. Vol.13, n.2, p.218-226. doi: 10.4013/cld.2015.132.08

Victori, M. (2004). Eliciting and fostering learners' metacognitive knowledge about language learning in self-directed learning programs: A review of data collection methods and procedures. Barcelona: Autonomous University of Barcelona.

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in the society: The development of higher psychological process*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Widodo, H.p. (2005). Teaching Children Using a Total Physical Response (TPR) Method: Rethinking. *BAHASA DAN SENI*, Tahun 33, Nomor 2.

Xie, R. (2021). The effectiveness of total physical response (TPR) on teaching English to young learners. *Journal of Language Teaching and research*, 12(2), 293-303.

Yamada, H. (2018). Exploring the effects of metacognitive strategies on vocabulary learning of Japanese junior high school students. *The Journal of Asia TEFL* Vol. 15(4), Winter 2018, 931-944

Yu, Y. (2010). Attitudes of learners toward English: A case of Chinese college students (Doctoral dissertation). The Ohio State University.

Zhang, X., & Guo, M. (2020, April). Metacognition and second language learning. In *International Conference on Education, Economics and Information Management (ICEEIM 2019)* (pp. 88-91). Atlantis Press.

Zhang, X., & Lu, X. F. (2015). The relationship between vocabulary learning strategies and breadth and depth of vocabulary knowledge. *Modern Lang*.99(4), 740-753.

Zhang, D., and Zhang, L. J. (2019). "Metacognition and self-regulated learning (SRL) in second/foreign language teaching," in *Second Handbook of English Language Teaching*, ed. X. Gao (New York, NY: Springer International Publishing) 883-898.

Zhang, W., Zhang, L. J., and Wilson, A. J. (2021a). Supporting learner success: revisiting strategic competence through developing an inventory for computer-assisted speaking assessment. *Front. Psychol*.12,1-14. doi:10.3389/fpsyg.2021.689581

Zimmerman, C.B. (2009). *Word Knowledge: A vocabulary Teacher's Handbook*. New York, USA, OUP, 154 p.

Comparing the attitude of language learners in using educational methods based on multimedia, metacognitive and socio-cultural in learning second language vocabulary

Mojtaba Vahedian¹, Hassan Ali Veiskarami², Fazlullah Mirdrikond³

Extended abstract Introduction: Vocabulary learning plays an important role in learning any language, whether it is a first language, a second language, or a foreign language. In fact, words are the basic building blocks that learning a second language is based on. This is a vital component of functional language abilities. he does. Vocabulary knowledge has been shown to be a key predictor of reading comprehension for English language learners (Brooks, Colton, & Fraser, 2021). Understanding the communicative value of words with recent approaches in language teaching has made vocabulary an important learning goal (Al-Qahtani, 2015). Recent advances in second and foreign language learning show that, in addition to grammar and pronunciation, non-native speakers need a solid foundation of vocabulary knowledge to become successful users of English in any academic setting, in other words, process language comprehension and production. The simultaneous and complex extraction and construction of sentences through the use of appropriate lexical combinations depends on the appropriate time and place (Tovar, 2017). On the other hand, Nazari (2008) believes that the success of learning English does not depend only on students, teachers' approaches in language teaching are also vital in creating favorable experiences for learning. The study of Tahineh and Deana (2013) showed that students have specific reasons for learning the language and have significant attitudes towards the use of English, which should be considered by English teachers and curriculum designers in the preparation of materials, curriculum and curriculum. take Improving students' positive attitude towards a specific academic subject may increase their desire to learn it and the ability to apply what they have been taught improves their progress (Istiani, 2014). Although different methods are used to teach vocabulary, there are new techniques based on psychological theories that can make language teaching, especially vocabulary, easier. The techniques used in this study are related to the proposed theories in the field of psychology, each of which was chosen based on their assumptions. In multimedia learning, coordinating visual and verbal inputs can improve learning results. In the socio-cultural approach, language teaching methods are aimed at understanding the meaning and intention of the speakers in the process of collaborative dialogue and considering the social and cultural contexts. Metacognition is higher order thinking that includes active control over cognitive processes related to learning. Therefore, visual-visual teaching techniques, multi-sensory method, circle rotation, storytelling and note-taking based on multimedia, socio-cultural and metacognitive theories were used in remembering and recognizing English vocabulary in EFL learners. Audio-visual education relies on Mayer's theory of multimedia learning, multi-sensory method (drawing with closed eyes) and vocabulary note-taking are based on metacognition and storytelling theory, and the rotation method (sentence making) also relies on SCT, all the techniques used in a way, they explain the neuro-cognitive function, but some have more explanations, such as the rotating method and storytelling, including the multi-sensory method. The purpose of the research is to compare the effect of techniques based on multimedia, socio-cultural and metacognitive theories on the attitude of people in learning English vocabulary. Method: The method used was a quasi-experimental design of pre-test and post-test with one group. The statistical

1. Faculty member of Psychology Department, Payam Noor University, Tehran, Iran.
2. (Author). Assistant Professor, Department of Educational Psychology, Faculty of Literature and Humanities, Lorestan University, Iran.
3. Associate Professor, Department of Educational Psychology, Faculty of Literature and Humanities, Lorestan University, Iran.

population was all language learners of English language educational institutions in Qom city. The statistical sample of the research was randomly selected from male language learners and 16 people were selected as the experimental group. For the experimental group, video-visual teaching techniques, multi-sensory method, circle rotation, storytelling and note-taking were used during 8 sessions of 45 minutes, and for the control group, the normal teaching method was used. To collect the research data, a closed-ended qualitative questionnaire was conducted along with an interview. First, a questionnaire with closed-ended questions was used. In this part, the participants were evaluated on the usefulness of the methods. The purpose of the questionnaire is to ask the opinions of the experimental group about the effect of vocabulary teaching methods, which examines whether they were useful in learning and memorizing the target words or not. A semi-structured interview is used to collect information about the participants' experience of learning and recalling new vocabulary techniques based on multimedia, metacognitive and sociocultural cognitive theories. In this study, Cochran's test was used to evaluate the overall effect of the intervention, and McNemar's test was used to determine the difference between groups. Statistical analysis was done using spss software version 22.

Findings: Using Cochran, the observed Cochran value showed that there is a significant difference between educational techniques, and using McNemar's post hoc test, it was shown that the attitude of people regarding the presentation of video/audio technique except storytelling with sentence making techniques ($p \geq 0.0125$), note-taking ($p \geq 0.004$) and drawing with eyes closed ($p \geq 0.003$) are different at $\alpha = 0.0125$. Results: Based on the obtained results, the use of techniques has a significant effect on vocabulary learning. This research presents a new approach in language teaching and shows that each of the theoretical fields include a different aspect of the learning process. have benefited and learners have different preferences regarding the methods.

Keywords: socio-cultural, multimedia, metacognitive, attitude, second language vocabulary

Algahtani, M. (2015). The Importance of Vocabulary in Language Learning and How to be Taught. *International Journal of Teaching and Education*. Vol. III, No. 3. DOI:10.20472/TE.2015.3.3.002

Brooks, G., Clenton, J & Fraser, S. (2021). Exploring the importance of vocabulary for English as an additional language learners' reading comprehension. *Studies in Second Language Learning and Teaching*. SSSLT 11 (3). 351-376. <http://dx.doi.org/10.14746/ssllt.2021.11.3.3>

Istiyani, E. (2014). *Second Language Learners and Strategies in Learning English as Foreign Language*.

Nazary, M. (2008). The Role of L1 in L2 Acquisition: Attitudes of Iranian University Students. *Novitas-ROYAL*, 2(2),138-153.

Tahaine, Y. 2013. "Jordanian Undergraduates' Motivations and Attitudes towards Learning English in EFL Context". *International Review of Social Sciences and Humanities*, 4 (2), 159-180 Retrieved on December 6, 2013 from http://irssh.com/yahoo_site_admin/assets/docs/15_IRSSH-433-V4N2.44203943.pdf

Tovar, R. (2017). Vocabulary knowledge in the production of written texts: a case study on EFL language learners. *Revista Tecnológica ESPOL – RTE*, Vol. 30, N. 3, 89-105. <http://www.rte.espol.edu.ec/index.php/tecnologica/article/view/628/377-ISSN1390-3659>.